

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Mei-rijm. — Het Meifeest der S. D. P. — Het evangelie der ontevredenheid. — Acht of tien. — Den arbeid heil. — 1 Mei. — Aan de landarbeiders. — Nationalisme. — Sociale wetgeving. — Van het Partijbestuur. — Van de Afdelingen. — Verantwoording — Advertentiën.

Mei-rijm.

Met iedre Mei, die bloeit en lacht,
Komt 't socialisme nader,
Want iedre Mei vergroot de kracht
Die eens ons brengt te gader.

Te gader tot één hecht gezin,
Eén wil, één doel, één ziel, één zin,
Eén denker en één dader.

G. M.

Het Meifeest der S. D. P.

Er zullen zeker maar zeer weinig sociaal-demokratische partijen zijn, die onder zulke omstandigheden het Meifeest vieren als wij. Zelfs in Rusland zal de stem van elke partij nog wel ergens klinken op dien middag of dien avond, wij hebben, geloof ik, nergens een spreker. Uitgestooten door de groote hoop, verlaten door onze geestverwanten loopen wij alleen als toegelaten vagebonden in de optochten mee maar er is geen tribune waarop wij, zijn toegelaten om onze meening over den klassenstrijd te zeggen.

En toch zijn wij de eenigen, die het Meifeest volop kunnen vieren.

Waarom nam men toch juist den eersten Meidag als feest voor het werkersvolk?

Omdat het de eerste dag is van de maand waarin het bloeien algemeen begint, en omdat het werkende volk te bloeien begint.

Omdat de meimaand de maand van de wording is, en omdat het werkersvolk te worden begint.

Omdat de meimaand de maand is waarin wezenlijk de winter is afgelopen, en omdat het kapitalisme nu wezenlijk daalt en verdwijnt.

Omdat de meimaand de maand is van het leven, en omdat de arbeidersklasse waarlijk leeft.

Omdat de meimaand is de maand van het zetten der vruchten, en omdat de kinderen der arbeidersklasse de overwinning en het socialisme zullen zien.

Daarom koos men den eersten dag van Mei voor het werkersvolk.

De eerste meidag is niet de dag van het verleden, niet van den dood. Daar denken wij heden niet aan.

Hij is ook niet de dag van het heden, ook daaraan denken wij vandaag maar weinig.

Hij is de dag van de toekomst.

Hij is de dag van de hoogste waarheid, die niet is dat wat is, maar dat wat wordt. Daaraan denken wij op dezen dag. Wij vervullen vandaag onze hoofden alleen daarmee, met dat hoogste, heerlijkste wat wij van de toekomst weten: het Socialisme.

Een dag willen de werkers hebben om niet te werken en niet te rusten voor het kapitaal, maar om te genieten van de gedachte aan het hoogste.

Een dag willen de strijders althans hebben om in gedachten reeds overwinnaar te zijn.

Een dag ten minste willen de loondienende slaven hebben om in gedachte leden te zijn eener maatschappij van vrije menschen.

Dat is de eerste Meidag.

En wij zijn de eenige in Nederland die dien dag als zoodanig volop kunnen vieren.

Want als wij, de leden der S. D. P., op dien avond of dien middag van den eersten Mei, in den stoet van arbeiders meelopen, als vagebonden door de vakvereniging en de machtige politieke partij ternauwernood toegelaten, dan geloof ik, dat er geen en zullen zijn, die met zulk een blijdschap kunnen meelopen in den stoet als wij. Want als wij aan het socialisme denken waar ons hart vandaag vol van is, dan zal bij ons allen de gedachte opkomen: Ik heb alles gedaan wat ik kon om te maken, dat dat groote doel zoo snel en zoo goed en met zoo weinig offers als mogelijk is, bereikt wordt, en ik heb daartoe de juiste middelen en den juiste weg gekozen. En die gedachte is het waardoor ons hart vandaag van blijdschap beeft.

Terwijl de revisionisten al meer en meer dingen zijn gaan doen, die in strijd zijn met dat hooge doel en die de komst van het socialisme vertragen, terwijl onze geestverwanten in de S. D. A. P. die zich hebben onderworpen, tot bittere onvruchtbaarheid, ja sommigen tot verraad zijn gekomen, hebben wij niets gedaan dan propaganda gemaakt voor den klassenstrijd tegen de bourgeoisie.

Wij hebben bij alle gelegenheden waar wij konden (men denke aan de vergadering van onderwijzers in Amsterdam) het zuivere socialistische woord laten hooren.

Wij hebben in geen enkel ding aan de kapitalistische klassen een concessie gedaan, wij hebben geen Marxisten in den weg gestaan of trachten uit te sluiten uit de Internationale; wij zijn niet voor één slechte richting der arbeiders zelve gezwicht. Wij hebben in Nederland, in dit stuk der wereld waar wij het socialisme moeten brengen, voor niets anders dan voor zijn komst en de bewustwording der arbeiders daárvan gewerkt.

Wij hebben in het kleinburgerlijk Holland, toen het gebleken was dat de zogenaamde sociaal-demokratische Arbeiderspartij, het 'Marxisme met alle middelen wilde verpletteren, het eenige middel aangegrepen dat deugdelijk zal blijken: den open strijd om de macht.

Het socialisme is dus ons eenig richtsnoer geweest, en als wij dan op den avond voor of den dag van den eersten Mei in de optochten meewandelen, dan kan een diepe, diepe blijdschap ons vervullen. Want van geene richting der arbeidersbeweging is, in diepste wezen, deze toekomstdag dan van hen, die den opgedrongen strijd voor de beste manier van bevrijding der arbeiders, het Marxisme, hebben gewaagd.

In den ouden tijd was de godsdienst de vorm, waarin de revoluties werden gemaakt en bevochten. Wij hebben de godheid verloren, wij kennen slechts de zichtbare, hoorbare, voelbare wereld, de wereld waar gewerkt wordt, waar de mensch de hoofdzaak is. Wij maken onze revolutie dus heel anders dan er vroeger een is gemaakt.

Maar met denzelfden moed, dezelfde taaiheid en volharding, dezelfde geestdrift en hetzelfde geloof in ons ideaal als eenmaal de godsdienstige propagandisten van vroegere omwentelingen hadden, zullen wij ons werk voortzetten om de arbeiders tot een macht te maken die de kapitalisten onteigenen, de arbeidsmiddelen zich toeëigenen kan.

Met de blijdschap over onze zaak en die toekomst in ons, vieren wij, kleine, uitgefloten, verlaten en verraden schaar, met dat voornemen dezen eersten Meidag.

H. G.

Het Evangelie der Ontevredenheid.

De Communisten versmadden het, hun overtuiging en hun bedoelingen te verheimelijken. Zij verklaren het openlijk, dat hun doel slechts bereikt kan worden door de gewelddadige omverwerping van alle tot nu toe heerschende maatschappelijke orde.
(Communistisch Manifest.)

De onbewuste proletariër is een slaaf. Hij kromt zich onder het arbeidsjuk, gehoorzaamt het bevel zijns heeren met deemoed, werkt gedwee, nuttigt zijn sober maal met dankbaarheid, draagt zijn schamel kleed in nederigheid. Hij woont stil in zijn kleine bedompte woning, hij voedt zijn kinderen op in berusting. Hij dient zijn God als een onwaardige, is dankbaar voor verbeurde zegeningen. Hij bidt voor allen, die in hoogheid zijn gezeten. Hij tracht niet naar hooge dingen, maar voegt zich tot de nederige. Hij wendt zijn oogen af van het geluk, want het is ijdelheid. Hij benijdt niemand zijn aardse goederen, want hij begeert niet. Hij is niet afgunstig en denkt geen kwaad van zijn onderdrukker, want hij heeft lief wie hem haten.

Maar ook in den onbewusten, den door het kapitalisme geheel gedegenererden arbeider komt het natuurlijk verlangen nu en dan naar boven. Soms wuift het geluk hem vriendelijk toe en — dan proeft hij een oogenblik de bitterheid zijner ontberingen, gevoelt hij den looden last van zijn harde lot. En — mijmerend stelt hij zich voor:

»als mijn lange arbeidsduur eens wat verkort kon worden, dat ik mijn oogen mocht opheffen naar het zonlicht, dat ik eens met de blijheid der jeugd kon opgaan in het spel mijner kinderen, . . .

»als mijn loon eens wat verhoogd kon worden, dat ik een beetje mocht genieten van de aardse goederen, die mijn hand dagelijks voortbrengt, . . .

»als mijn oude dag eens verzorgd was, dat ik een beetje mocht genieten van de aardse goederen, die mijn hand dagelijks voortbrengt, . . .

»als mijn oude dag eens verzorgd was, dat ik eenmaal rustend kon terugzien op het welbestede lange leven, als . . .

»Begoocheling, wijk!

»Immers is mijn lot in de hand van mijn meester. Wat zal ik anders kunnen doen, dan: verlangen, wenschen, bedelen . . .»

Heeft hij geen gelijk, dat hij, daar zijn wenschen toch onvervuld blijven, zich traint in berusting, zelf het voorbeeld geeft in de oefenschool zijner kinderen, en dat hij zich opnieuw beijvert de gunst en recomandatie zijns heeren te verwerven door onderworpenheid, bescheidenheid, nederigheid en alle andere christelijke en maatschappelijke deugden?

Maar de bewuste arbeider heft zich op. Hij weet ook, dat hij uitgebuit wordt, en weet ook, dat hij daar machteloos tegenover staat. Maar hij weet meer. Hij weet, dat de geheele klasse van arbeiders uitgebuit wordt. En die klasse ziet hij groeien tot een groot leger. Hij ziet de organisatie der arbeiders. En nu wijkt het gevoel van machteloosheid, want hij wordt zich de snel groeiende macht zijner klasse bewust, een latente kracht, die door den schok der economische gebeurtenissen zich nu en dan even ontladend en die eenmaal geheel vrij komt en dan als een losbarstend onweder het kapitalisme vernietigen en »de geheele tot nu toe heerschende

maatschappelijke orde gewelddadig omver werpen zal."

De bewuste arbeider weet wat zijn klasse wil, die niet meer vraagt, maar eischt. En voor die eischen moet zijn klasse vechten. Dat weet hij. Hij heeft het zich goed ingedacht, dat het bloed en tranen zal kosten. Maar hij weet ook, dat de strijd des te spoediger zal zijn beslist, naarmate zijn klasse meer bewust is. En *daartoe*, tot de bewustmaking der onbewuste arbeiders, is zijn oog gericht op zijn partij, die de massa bereikt van uit de vergaderingen, op het Meifeest, met haar pers, van uit het parlement. Hij verwacht, dat zijn partij de klasse-eischen steeds naar voren zal brengen en ze onverzwakt zal handhaven. Een partij, die dat verzuimt zal — ja, bijval kunnen oogsten bij de massa der onbewusten, maar — aan de zaak der *bewuste* arbeiders pleegt zij verraad.

Het baat niet, dat zij zich verschuilt achter een voorwendsel en bijv. den eisch van het staatspensioen in den steek laat, omdat „een overgroot deel van de kiezers, zich hebben verklaard voor verplichte verzekering.”*) Want wat kan deze verklaring anders inhouden dan een aanklacht tegen de partij, die verzuimde de massa te leeren, dat zij niet bescheiden mag zijn, die verzuimde het evangelie der ontevredenheid te prediken! Wat anders dan de aansporing tot de partij de onbewusten wakker te roepen? Hebben dan de onbewuste arbeiders gelijk, dat er gebedeld moet worden en niet de bewuste arbeiders, dat er gevochten moet worden?

De onbewusten?

Goed! Laat er dan gebedeld worden om Algemeen Kiesrecht, zooals de S. D. A. P. gaat doen.

Een partij, die om den steun der burgerlijke partijen niet te verspelen, hare eischen verzwakt onder het voorwendsel van de uitspraak der kiezers, dooft de vonk van het verzet ook onder de bewuste-wordende arbeiders, kweekt tevredenheid. En zoetjes-aan dompelt het proletariaat weer in en slaperig zeurt het nog:

Wat de Kamerfractie doet...
is goed...

Maar er is in ons land een partij, die in de eerste plaats de arbeiders bewust wil maken, die den onverzoenlijken klassenstrijd predikt. Ze is nog klein en zwak, maar haar invloed zal toenemen, want zij spreekt het woord van den bewusten arbeider d. i. van den arbeider, die zijn toestand ziet in het ware licht, het stralende licht van het Socialisme.

En als straks de feestklanken van den Mei-dag wegsterven en de (S. D.) A. P. weer gaat vergeten, wat deze dag heeft beduid, dan zal de Sociaal-Democratische Partij haar propagandawerk voortzetten: De bewustmaking der onbewuste Nederlandsche Arbeiders.

A. J.

*) Troelstra in de Tweede Kamer.

Acht of tien?

De 1 Mei wordt nog steeds gevierd mede onder de leuze: op voor den achturedag. Dat is goed. Maar verkeerd is het, als deze leuze alleen op dien dag uit de rommelkamer wordt te voorschijn gehaald. Verkeerd is het, wanneer we alleen met 1 Mei over 8 uur spreken en verder strijden... neen vragen om 10!

Waarom? 't Is droevig dat die vraag nog gesteld kan worden.

Is een werkdag van 10 uur een ideaal, waarvoor men zich warm kan maken? Zeer veel arbeiders, werken 10 uur of zelfs korter. In een werkelijk modern bedrijf is een langer arbeidsdag als regel, doorgaans onmogelijk. Daarvoor is de arbeid te gejaagd. Zullen nu deze arbeiders, gebukt onder den tienuredag, werkelijk strijden om hun makkers ook aan dien „zegen” te helpen? En de arbeiders die 10 1/2, 11 uur werken, is het voor hen een waardig doel voor een grootsche beweging op 10 te komen? Is het zelfs voor één arbeider een waardig doel? Is tien uur, vooral van den tegenwoordigen haastigen arbeid niet veel te veel? Acht uur daarentegen is ongeveer de kortste arbeidstijd, die we aannemen dat, bij de tegenwoordige regeling der productie, direct algemeen ingevoerd zou kunnen worden.

Zijn wij dus tegen een wettelijken tienuredag? Neen, natuurlijk niet. Wij aanvaarden elke verbetering en er zijn zeer veel arbeiders, voor wie de tienuredag een verbetering zou zijn. Maar hoe kan men nu in ernst meenen, dat men den tienuredag eerder krijgt, wanneer men 10 dan wanneer men 8 uur eischt? 't Omgekeerde is waar.

Ten eerste: Door van zijn ouden, fieren eisch af te stappen, geeft men tegenover de bourgeoisie een teeken van zwakte, dat haar al heel weinig de noodzakelijkheid doet voelen, iets toe te geven. Iets bereiken kunnen wij alleen door den indruk die onze macht en onze vastberadenheid op de bourgeoisie maken. Krijgt zij een grooten indruk daarvan als wij *beginnen* met toe te geven? Ja als we een werkelijk grootsche actie hadden voor den achturedag, dan zou de bourgeoisie misschien die kleine stap: het verleenen van den tienuredag, doen.

Ten tweede: Voor den tienuredag zullen de arbeiders nooit warm loopen. Nooit krijgt men daarvoor de massa in beweging. Voor de zooveel belangrijker strijd om acht uur arbeidstijd kan dat wel.

Willen wij nu een afzonderlijke actie voor den achturedag? Neen. Het proletariaat moet zijn krachten niet versnipperen. Wij moeten overal opwekken tot den strijd om den acht-uredag te veroveren, maar er tevens op wijzen, dat de weg daarheen leidt over het algemeen kiesrecht. Zonder het algemeen kiesrecht, zonder dat de arbeidersklasse gelegenheid heeft bij elke verkiezing haar *volle* macht te laten zien, bereiken wij niets meer. Tenzij misschien een wettelijke verkorting van arbeidstijd als *afkoopson* voor de niet-verleening van het algemeen kiesrecht.

Welnu dan steken wij dien tien-uredag op en strijden door voor het A. K., als stap naar de vervulling van onzen eisch:

Acht uur arbeidstijd.

v. S.

Den Arbeid heil!

De propaganda voor den achturedag zal er eene zijn voor den vasten wil der arbeidende klasse om door sociale omvorming de klassetegenstellingen op te heffen. Zoo besloot het Internationaal Kongres van Zürich in 1893.

Reeds in de middeleeuwen, met hun droom van een duizendjarig rijk weerklonk de onrechtvaardigheid der klassetegenstellingen. In den aanvang der nieuwe geschiedenis is 't een Thomas Münzer, die ze predikt. En in de Fransche en Engelsche burgerlijke revoluties is 't dezelfde klank, die meer en meer doordringt en weer verdwijnt.

Thans is 't een roep van millioenen, weerklinkend in land na land, met steeds aanzwellende sterkte volgende de ontwikkeling van den arbeid tot groot-industrie, een roep, die elke macht trotseert.

Thans is haar zege gewis. De moderne groot-industrie heeft het proletariaat geschapen, de klasse, die voor 't eerst in de wereldhistorie den eisch kan stellen — niet van afschaffing van een of ander bijzonder voorrecht van een bepaalde klasse — doch den eisch van de afschaffing aller klassen.

De sterkte van de moderne kapitalistische productiekrachten uit zich meer en meer dermate, dat een wijziging van die productievorm moet plaats vinden op straffe van ondergang der geheele moderne maatschappij. Nog slechts een korte tijdruimte scheidt ons van de laatste economische crisis. En welke ellende ze ook over de arbeidersklasse moge hebben gebracht, ze heeft weer in meerdere hoofden der uitgebuite proletariërs het inzicht gehamerd, dat 't de productiewijze is, die een te grooten overvloed van al 't noodige schept, doch dit niet onder het bereik brengt van allen, maar slechts doet dienen tot winstmaking van enkelen. Zelfs den blinden leidlieden der blinden, den revisionistischen leiders der S. D. A. P., heeft de ervaring doen zien de oorzaken van de crisis: de overproductie.

Steeds sterker en sterker komen de productiekrachten in conflict met de productiewijze. Slechts de maatschappelijke regeling der productie is nog in staat, bij de verbazende ontwikkeling van die productiviteit, de verspilling van productiekracht eenerzijds en de massale armoede anderzijds op te heffen.

Thans is de mogelijkheid er voor de eerste maal, door den rijkdom van de productie, door middel der gemeenschappelijke voortbrenging aller bestaan te verzekeren, allen overvloedig het noodige te verschaffen niet alleen, doch ook allen te geven vrijheid van tijd voor ontwikkeling van lichamelijken en geestelijken aanleg.

En we zeggen het Engels na: Die mogelijkheid is er voor de eerste maal, maar ze is er.

Arbeid was de bestaansvoorwaarde voor elken productievorm. Zoo goed als de wilde moest vechten met de natuur, om in zijn behoeften te voorzien, zoo ook de beschaafde mensch in elke maatschappij. Met de ontwikkeling dier maatschappij wassen de behoeften, maar groeien ook de productiekrachten. Onze vrijheid, de aanstaande vrijheid der socialistische maatschappij, waarin de klassetegenstellingen zullen verdwenen zijn, omdat er slechts één klasse is, zal zijn een gemeenschappelijk geregelde verhouding tot die natuur, onder gemeenschappelijke controle. Haar taak zal 't eerst zijn te scheppen een productieregeling van al het noodige in den minst mogelijken tijd.

Zoo zal dan de arbeid ons brengen de ware vrijheid, de vrijheid die voor allen bestaanbaar is en geen vrijheid van enkelen ten koste van de massa.

Zoo zal dan de maatschappelijke arbeid van allen ons brengen de verlossing van de loonslavernij. In stede van een vloek zal ze worden een zegen. In

stede van haar tegenwoordig doel: de winstmaking voor de kapitalistenklasse zal haar taak zijn, allen geluk te brengen, zooveel dit mogelijk is. Haar taak zal niet alleen kunnen, noch behoeven te zijn verschaffing van het noodige. De immense productiviteit van dien arbeid zal in staat stellen tot overvloedige productie van alles.

De maatschappelijke arbeid zal de wetenschap, in stede van een hulpmiddel van het kapitalisme tot meerdere winstmaking of onderdrukking der arbeidersklasse, omhoog heffen tot de meest grootsche taak, waarvoor geen intellect meer verloren zal gaan: de vooruitgang der gansche maatschappij, het welzijn van al haar leden, het geluk der geheele menschheid.

De maatschappelijke arbeid zal door de opheffing der klassen den vrede brengen voor elk volk, den vrede brengen internationaal.

De arbeid zal zich regelen, dat ze den productietijd tot een zoodanige beperkt, dat het elken mensch gegeven zal zijn, kunst en wetenschap te dienen, zoo hij uitblinkt voor allen, doch steeds tot meerdere verhooging van eigen geluk.

Die arbeid zal de vrouw vrij maken van elke onderdrukking, haar maken tot den gelijke, haar geven de volkomene ontwikkeling van haar krachten en capaciteiten.

Die arbeid zal het kind verzorgen, het opvoeden tot een geslacht, dat de drager en ontwikkelaar zal zijn van kunst en wetenschap, van maatschappelijke macht over de natuur in al haar vormen, door haar veroverd.

Die arbeid zal van onze maatschappij maken een wereld vol weelde en geluk, vol kracht en wetenschap, vol kunst en voldoening: tot een maatschappij, die ontwikkelen zal een menschenras, hooger en hooger zich ontwikkelende, door geen uitbuiting daartoe verhinderd, door geen knechtschap daarin belet.

Kameraden, is 't de moeite waard, er voor te vechten? Komt dan allen, dient het socialisme en verovert u deze maatschappij. C.

1 Mei.

De winter is voorbij, overal in de natuur begint nieuw leven te ontwaken. Alles huilt zich in een nieuw gewaad. Boomen, planten en kruiden pralen met hun groen. Velden, voor enkele weken nog dor en kaal, zijn nu met een groen kleed overdekt. De vogels bouwen hun nesten; bijen en vlinders vliegen gonzend en fladderend over de door de zon beschenen velden, van de eene voorjaarsbloem naar de andere.

De bezitters der aarde begeven zich naar de campagne, betrekken hun villa's en vergoeden zich 't gemis aan théâtres en nacht-bals, door sport en buitenpartijtjes.

Daar is overal vroolijkheid, bij de natuur en zijn bezitters! Alleen de ontferden, de voortbrengers van alle waarde, blijven in hun bedompte stegen. Voor hen, voor 't overgrote deel der menschheid bestaat de lente met z'n groen, met z'n nieuw leven niet! Voor hen is 't altijd 't zelfde leven van gebrek, zorgen en ziekten. Steeds, zowel bij lente, zomer, herfst of winter, trekken ze 's morgens uit hun straten en stegen naar de ongezonde fabrieken en werkplaatsen om den rijkdom en welvaart der nietsnutters te vermeederen.

Daar is geen vroolijkheid, geen zonneschijn of bloemengeur; geen gezang der vogels of gegons der bijen, maar stom gezwoeg, onder 't geraas der machines, voortgezweept door moderne slavendrijvers, door zoo laag mogelijk vastgestelde prijzen en door 't spook der werkloosheid, dat hen steeds als 't zwaard van Damocles boven het hoofd hangt. Dat gaat zoo, jaar in jaar uit, van den vroegen morgen tot den laten avond. Maar, óók daar, in de proletariërs-buurt, begint meer en meer nieuw leven te ontwaken. Het aantal van hen, die meer willen zijn dan werkbeesten, dan uitbuitings-objecten, die de zon anders willen gewaar worden dan aan hun bezweeteruggen, die meenen dat al dat groen, al die zonneschijn, er niet alleen is voor de bezitters, die er aandeel in willen hebben, wast steeds en schaart zich om de roode vaan.

En op één dag van 't jaar leggen ze daarvan getuigenis af. Op één dag van 't jaar, op 1 Mei, laten de klassebewuste proletariërs der heele wereld de fabrieken in den steek, tooien zich met symbolisch rood en voegen zich in de straten samen tot een groote, roode reuzenslang. Daar houden ze wapenschouwing en uit hun duizenden kelen klinkt de eisch van de drie achten.

Op 1 Mei zijn de velden vol groen en de straten vol rood!

En evenals 't lentegroen de voorbode is van een nieuw zonnig jaargetijde, zoo zijn die roode massa's de voorbode eener nieuwe zonnige maatschappij. En evenals 't lentegroen slechts kan komen, doordat 't zonnig jaargetijde reeds in zekere mate aanwezig is, zoo ook kunnen die roode massa's slechts komen, doordat 't socialisme reeds in zekere mate aanwezig is. Door de ontwikkeling der techniek is de arbeid meer en meer socialistisch geworden, daarom worden ook de arbeiders socialistisch.

Nog menig jaar van strijd zal hen de toekomst brengen; want zoo zacht als in de natuur de lente op den winter volgt, gaat 't niet in de maatschappij. Deze is door de menschen — gestompt door de omstandigheden —

van Mevrouw Mecklenburg met haar kindje in staat is om ook de slechtste jenever nog aantrekkelijk te maken in de oogen van dronken kroegloopers in 't eigen land zoowel als bij de wilden en halfbeschaafden aan den Congo of op Havana —, verdedigt de bourgeoisie haar bestaan.

Wil men het zwart op wit, zonder eenige ideologische omkleeding lezen, wat de bourgeoisie zich met het nationalisme voorstelt, men leze dan b.v. een citaat als het volgende, ontleend aan Uitgave No. 15 van het Algemeen Nederl. Verbond, titel: een Nederlandsche school te Antwerpen. Daar heet het:

Welnu: de Nederlandsche handel en de Nederlandsche nijverheid zullen er voordeel bij hebben indien ook de Nederlandsche geest, het N. gevoel worden aangekweekt en dat kan alleen door Nederlandsch onderwijs. —

Dat zou een daad van goed begrepen nationalisme zijn. Want, laat mij toe het u te zeggen, *nationalisme bestaat niet uitsluitend in het vieren van een koninginnedag* of het herdenken van een Guldensporenslag, doch vooral in het vasthouden aan eigen taal, eigen beschaving, eigen zeden, in het voortkweeken van eigen kracht, in het ontwikkelen van eigen gevoel. Nationalisme bestaat in het meedragen, tot zelfs in het buitenland, zonder daarom te vervreemden van het volk, in welks midden men leeft, van een deel van de hoedanigheden en eigenaardigheden van de natie, waaruit men gesproken is. Nationalisme, om kort te gaan moet niet bestaan in het uiten van woorden maar vooral in het plegen van daden. —

Volgt een opsomming van de sommen die andere volken opbrengen voor scholen in het buitenland. En een betoog, dat men door het behoud van den Nederlandschen geest, de Nederlandsche nijverheid, de Nederlandsche beurs, den Nederlandschen afzet bevordert.

Ziehier het geheele geheim van de nationale en royalistische geestdrift onzer bourgeoisie. En waar die „nationale” bourgeoisie niet alleen is onze verdrukster en uitbuitster, maar ook gelijk in alle landen, de klasse, die ter wille van haar winsten, de uitgaven voor militarisme, marinisme enz. doet stijgen, de sociale wetgeving tegenhoudt en zoo den dood en de ellende van honderdduizenden arbeiders bestendigt, daar roepen wij, als revolutionnaire arbeiders op hun feestdag mede:

Weg met het nationalisme, dat anti-nationaal is,
Weg met het koninkschap, dat zijn dienaar is,
Leve de sociale republiek! v. R.

Sociale Wetgeving.

Onze arbeidswet is niet een wet, die het proletariaat beschermt tegen de nadeelige gevolgen van den arbeid. Dat ze dat niet is en ook niet kan zijn, toonden we reeds aan. Maar 't blijkt ook zeer duidelijk reeds bij de eerste artikelen van deze wet, waarbij wordt vastgesteld, welke arbeid nu wel zal worden beschermd en welke niet. En dan zien we, dat alle volwassen mannelijke personen van deze bescherming zijn uitgesloten. De bourgeoisie, die deze wet maakte, en ze nu reeds meer dan 35 jaar zonder verandering in dit opzicht handhaaft, vindt het belang voor haar te groot, en de drang van het proletariaat naar verbetering nog te klein, om de uitbuiting van den volwassen arbeider ook maar eenigszins te beperken. Ook in de meest schadelijke bedrijven, waar een korte werkdur reeds schadelijk werkt op de lichamelijke gesteldheid, is de patroon volkomen vrij in de vaststelling van de lengte van den werktijd, zoowel overdag als 's nachts.

En daar de arbeid van volwassen mannelijke personen in de tegenwoordige maatschappij zeer ver overwegend is, ook al neemt de vrouwenarbeid sterk toe, daarom kan die arbeidswet er niet de minste aanspraak op maken ook maar eenigszins te voldoen aan de eischen, die wij aan een dergelijke wet zouden stellen.

Nu is in de oogen van de bourgeoisie, die die arbeidswet maakte, een arbeider al zeer vroeg volwassen. Niet natuurlijk, als er regelen moeten worden gesteld voor de verleening van het kiesrecht. De leeftijd van 25 jaar is een van de vele belemmeringen, die de arbeiders van dat recht afhoudt. Maar als er gewerkt moet worden ten voordeele van hun kapitaal, dan vinden de bezitters den leeftijd van 16 jaar al een heel mooie voor het ophouden van alle mogelijke bescherming.

Jongens van 16 jaar worden in de arbeidswet volkomen gelijk gesteld met volwassenen en grijsaards, die hun laatste krachten gebruiken om nog wat te verdienen, mogen even lang werken als zij.

Alle mannelijke personen van zestien jaar en ouder vallen buiten deze arbeidswet. We zouden onjuist zijn, als we zeiden, dat hun arbeid geheel en al onbeschermd was. Er is behalve de arbeidswet, nog een veiligheids-wet, die regelen stelt ter beveiliging van den arbeid in fabrieken en werkplaatsen, wat betreft ruimte, licht-overschening, verlichting, brandgevaar, schafflokken en privaten. Maar de eischen, daar gesteld zijn zeer laag; de overtredingen zijn talrijk; het toezicht is zeer onvoldoende; het stelt alleen regels voor werkplaatsen, waar meer dan tien personen arbeiden. En ten opzichte van den arbeidsduur en den nachtarbeid bepaalt ook die veiligheids-wet niets.

Behalve de mannelijke personen wordt van de arbeidswet nog een zeer groote categorie van personen uitgesloten, n.l. allen, die werkzaam zijn in den landbouw, tuinbouw, boschbouw, veehouderij of veenderij. De wet deed dat zeer eenvoudig, door de bepaling, dat dat werk niet onder arbeid wordt verstaan. Het totaal gemis aan organisatie onder de arbeiders in deze bedrijven en hun slaafsche volgen van hun dominees en landheeren zal wel de oorzaak zijn van de gedachte van de makers van de arbeidswet, dat dat buitenwerk zóó gezond was, dat bescherming niet alleen voor volwassenen, maar ook voor vrouwen en

kinderen, volstrekt overbodig was. De werkgevers in deze bedrijven zijn volkomen vrij om ook vrouwen en kinderen zoo lang en zoo laat te doen werken als ze willen. Geen wet, geen bepaling, die den arbeid van kinderen, van vrouwen ook maar eenigermate beperkt, ook niet in deze bedrijven de zoo even genoemde veiligheids-wet. En om de ongestoorde uitbuiting van het landelijke proletariaat in deze bedrijven toch maar geen hinderpalen in den weg te leggen, heeft een latere wetgever in de leerplicht-wet het bertuchte artikel opgenomen, dat gedurende zes weken in het jaar de kinderen, ter behoeve van dezen arbeid, van de leerplicht zijn vrijgesteld. De winst van den landbouwer is immers van veel meer belang dan de ontwikkeling van de landarbeiders!

Wie zijn nu wel beschermd? Dat zijn de vrouwen en de kinderen beneden 16 jaar, die werken in andere bedrijven dan de zoeven genoemde. Van deze is de arbeid geheel verboden aan kinderen beneden 12 jaar. Wat van deze laatste bepaling in de praktijk terecht komt, zagen we reeds in een vorig artikel. Maar het teekent toch deze wet als een die gemaakt is in het belang van de bezittende en niet in dat van de arbeidende klasse, als ze kinderen van 12, 13 jaar reeds geschikt oordeelt om, zij het dan ook niet gedurende een onbepaald aantal uren per dag, allerlei arbeid te verrichten.

Voor de kinderen van 12—16 jaar en voor vrouwen is sommige arbeid geheel verboden, anderen aan bepaalde regelen gebonden. Deze regelingen zijn niet opgenomen in de wet, het uitvaardigen ervan geschiedt bij algemeenen bestuursmaatregel, waarbij de betrokken minister, thans Talma, zooals van zelf spreekt, rekening houdt met allerlei fabrikantenbezwaren, zoodat de gegeven voorschriften zich meer aanpassen aan de inrichting van de fabrieken en den bestaanden toestand bestendigen, dan dat krachtig in allerlei, voor de arbeiders schadelijke omstandigheden wordt ingegrepen.

Van een kikvorsch plukt men geen veeren, van een liberaal of kerkelijk minister geen belangrijke maatregelen in het belang van de arbeiders. Omtrent den arbeidsduur staat wel een en ander in deze wet. Kinderen van 12 jaar mogen, volgens artikel 5, niet langer per dag werken dan... elf uur per etmaal. En in bijzondere omstandigheden mag daarvan nog worden afgeweken en het maximum aantal werkuren gesteld worden op dertien.

Nachtarbeid is voor jongens van 14 en 15 jaar nog toegelaten in glasblazerijen, echter alleen nog maar als overgangsmaatregel, in 1911 zal althans aan dezen gruwel een einde worden gemaakt. Voor vrouwen is nachtarbeid geoorloofd bij het haringspeten.

Groot is de bescherming van de arbeidswet dus niet. Toegelaten is de onbeperkte arbeidstijd onder alle omstandigheden, aan geen enkele bepaling onderworpen, in landbouw, veeveelt enz. Toegelaten is de onbepaalde arbeidstijd van volwassen mannelijke arbeiders, waaronder ook vallen jongens van 16 jaar en ouder, in alle andere bedrijven (met eenige bepalingen van weinig belang ten opzichte van de werkplaatsen voor meer dan tien arbeiders.) Toegelaten is voor vrouwen en kinderen een werktijd van 11, soms van 13 uur per dag. Toegelaten is nachtarbeid voor een groep vrouwen en voor alle volwassen mannen. Toegelaten is de arbeid van kinderen van af hun 12e jaar in alle bedrijven, behalve dan landbouw enz., waar ze nog jonger kunnen worden geëxploiteert.

Welk arbeider, die dit alles weet, zal niet met ons meestrijden, om aan de heeren van de bezittende klasse duidelijk te maken, dat men van zulk een «arbeidswet» niet is gediend? Maar wie van de arbeiders verwacht na deze ervaringen nog eenige verbetering ten goede van de bezittende klasse zelf, liberalen en klerikalen zijn immers gezamenlijk aansprakelijk voor het maken en het handhaven van deze wet. En welk arbeider, die thans nog geen kiesrecht heeft, zal niet met alle macht er voor werken, om het te krijgen, opdat hij, daarmee gewapend, op de regeerende klasse groter druk kan uitoefenen, ook ter verkrijging van betere sociale wetten, dan de ongelukkige producten, die thans met dien naam werden gedoodverfd. Want, de ervaring met de arbeidswet leert het eveneens, alléén uit vrees voor erger, alléén door dwang genoodzaakt, zal de bezittende klasse meer met onze eischen rekening houden. Uit zich zelf doet ze dat niet. K.

Van het Partijbestuur.

Het P. B. vergaderde Maandag 25 April. Vragen van afdelingen ingekomen en Maandag behandeld, zijn aan de resp. afd. beantwoord. Besloten werd den A'damschen leden logies te vragen voor de congres-afgevaardigden (die dat wenschen) voor den nacht van 28 op 29 Mei.

Ten slotte oordeelde het P. B. dat de taak van Gorter en Wijnkoop als lasthebbers onzer partij bij het Intern. Social. Bureau nog niet afgelopen is, dat derhalve deze beide partijgenooten als van zelf aangewezen zijn, voor ons tot het verkrijgen onzer aansluiting bij de Internationale te gaan voor de zitting van het Bureau in Augustus a. s. te Kopenhagen. Het zou alsdan voor de hand liggen, dat zij tevens onze vertegenwoordigers waren op het Internationaal Congres.

N.B. 1°. De afdelingen die nog geen kandidaten voor het P. B. opgaven, dienen dat onmiddellijk te doen! (Zie Tribune 23 April).

2°. P. g. en in A'dam die gelegenheid hebben van 28 op 29 Mei een afgevaardigde te logeeren, worden verzocht daarvan opgaaf te doen bij het partijsecretariaat, Laing's Nekstraat 33.

M. MENSING.

1) Tot 1 Mei is het adres v. Eeghenlaan 11.

Van de Afdelingen.

Westeremden, 23 April. Een huish. regl. werd vastgesteld; zal aan 't P. B. ter goedkeuring worden gezonden. De voorstellen voor het Congres werden behandeld; een amendement op 't voorstel-Vlissingen. Tot afgevaardigde werd gekozen R. Vos-Stel. Omdat de afdeling vooral om financiële redenen toch niet voldoende zou kunnen werken voor een candidaat van eigen partij, werd besloten bij de Statenverkiezing te adviseeren enkel op den S. D. A. P. er *Marsholt* te stemmen, zoo deze het geluk (?) mocht hebben, uit het allegaartje van voorloopige candidaten te voorschijn te treden. (Zie Tribune 23 Apr.) Nog werd besloten om de 2 weken een samenkomst te hebben van leden en introducees ter bespreking van allerlei onderwerpen, in verband staande met den strijd voor de sociaaldemocratie.

Zwolle. — Onze afdeling mag niet officieel meedoen aan de Meiviering, omdat... we verleden jaar een strooibiljet, waarin uiterst zakelijk en bescheiden ons standpunt was uiteengezet, hadden verspreid. De Bestuursbond berichtte op onze aanvraag, dat we alleen als we zoo'n snoode daad niet herhaalden, konden meedoen. De „marxist” Sneevliet had dat in de S. D. A. P. doorgedreven. Voor die beperkende voorwaarde bedanken we natuurlijk hartelijk zoodat we nu „persoonlijk” het feest meevieren. Een lid onzer afdeling, directeur van de zangvereniging „Stem des Volks”, heeft naar aanleiding dezer kleinzielige behandeling, zijn medewerking op de uitvoering geweigerd.

Zaterdagavond sprak in een feestvergadering van *De Zaaiër* Wijnkoop. Het was een uitstekende avond voor de jeugd-organisatie.

Amsterdam. Woensdagavond vergaderde de afd. huishoudelijk. Het aftredend bestuur werd herkozen. Alleen werd in plaats van Speelman, die geen herbenoeming wenschte, Vlaming gekozen.

Leeuwarden. In plaats van Gorter, die verhinderd was, sprak voor een best opgekomen publiek Wijnkoop over De groote strijd in Duitsland. Behalve enkele jongens, die in het begin de zaal verlieten, luisterde het publiek, ook de S. D. A. P. ers, met aandacht. Alleen een anarchist kwam in debat. Het was een goede vergadering.

ADRESVERANDERING.

Het adres van het algemeen secretariaat is na 1 Mei
M. MENSING,
Laing's Nekstraat 33, Amsterdam.

Verantwoording.

Partij Bestuur. Contributie: Afd. Leiden f 12.74; Afd. Zw. f 2.79; Afd. den Haag f 13.20. Wed. S. G. te G. f 5 voor Tr. prop. nrs.

N.B. De prijs der Mei-manifesten is 30 cts (niet 50. cts). de 200 ex. Van de e. k. contributie kan derhalve afgehouden worden door Afd. Leiden f 1; Almelo f 0.40; Leeuwarden f 0.20.

Ingekomen bij de administratie.

Voor de stakende bouwvakarbeiders: A. B. te A. f 1.—; Vo. te A. f 1.—; M. v. S. te A. f 0.10; E. B. te A. f 2.50. Totaal f 95.05.—

Colportage: Afd. Haag f 9.96; Afd. Zwolle f 2.31.

Rectificatie.

Voor de 10 Urendag-meting op 1 Mei in het P. B. verslag, *Tribune* 23 April, moet natuurlijk zijn 5 Mei.

Advertentiën

OPENBAAR DEBAT

op DINSDAG 3 MEI 1910

's avonds 8 uur precies,
in de HARMONIE, Brinklaan, Bussum.

Opening der zaal 7½ uur.

Onderwerp:

Anarchisme en Sociaaldemocratie.

Spreekers:

G. RIJNDERS

van Amsterdam

Dr. HERMAN GORTER

van Bussum.

Entree 10 cts.

Entree 10 cts.

ROTTERDAMMERS!!!

Allen achter **ONZE** vlag in
den optocht van den R. B. B. op:

1 MEI.

HET BESTUUR.